

Koivun näkymät puutuotealalla

Kuva: Metla / Henri Henttonen

metsä · tieto · osaaminen · hyvinvointi

METLA

Koivun näkymät puutuotealalla

Koivuvanerin tuotanto jää kuluvana vuonna arviolta puoleen 2000-luvun keskiarvoista. Kuva: Metla/Erkki Oksanen.

Sahaus ja sahatavaran jatkojalostus

Koivusahatavaraa tuotetaan vuodessa noin 50 000–70 000 kuutiometriä. Pieni sahatavaramäärä käytetään arvokkaisiin tuotteisiin; etenkin huonekaluteollisuus tarvitsee sahojen koivua. Koivuparketit ja -lattialaudat ovat säilyttäneet suosionsa vuosikymmenten läpi huolimatta koivun melko suuresta kosteuselämisestä. Koivukalusteiden odotetaan jopa kasvattaneen markkinaosuuttaan halpojen lastulevy- ja mäntykalusteiden kustannuksella. Laatu, ulkonäkö, pitkä käyttöikä ja hyvä jälleenmyyntiarvo kompensoivat koivukalusteiden kalliimpaa hankintahintaa.

Koivun tulevaisuus

Koivun käytön tulevaisuus Suomessa on sidoksissa Venäjän vientitululleihin ja mm. Kiinan paperiteollisuuden tilaan. Kiinan paperiteollisuus on ollut Pohjois-Amerikan lisäksi tärkeä trooppisen lyhytkuituisen sellun käyttäjä, mutta Kiinan oma selluntuotanto esimerkiksi vuonna 2006 oli vain vajaat 2 milj. tonnia. Samana vuonna Kiina tuotti papereita noin 58 miljoonaa tonnia. Jos Kiinan paperiteollisuus taantuu, sen nyt käyttämä trooppinen lyhytkuituinen sellu tuodaankin todennäköisesti osin myös Eurooppaan. Tämä asettaisi koivusellun keittämisen kannattavuuden kyseenalaiseksi. Etelä-Amerikasta tuotu lyhytkuitusellu on jo nyt edullisempaa kuin kotimainen, koska tuotanto ja kuljetus ovat edullisia. Kotimaisella koivusellulla ei olekaan hintakilpailuetua vaan suomalainen koivusellu kilpailee laadulla ja sovel-

Kuva: Metla/Henrik Heräjärvi.

Vanerit ja viilut

Koivuvanerien viennin arvo on 2000-luvulla ollut 300–400 milj. €/a, joka on enemmän kuin esimerkiksi sanomalehtipaperin tai vaikkapa puutalojen viennin arvo. Ilman vanerien tuotantoa koivun kasvattaminen ei kannata. Markkinataantumana yli näkyvänä vaneriteollisuuden uhkana on kuitenkin kilpailun lisääntyminen Venäjältä ja Baltiasta. Laatu, erikoistuotteet, toimitusvarmuus ja hyvät asiakassuhteet auttavat Suomen teollisuutta. Koivuvanerien tuotanto on viime vuosina ollut noin puoli miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Kuluvana vuonna jäädään selvästi tämän alle. Vientiin vanereista menee noin 90 prosenttia. Pinnoitusviiluja tuotetaan Suomessa enää vain koivusta, mäntyviilujen tuotanto on kysynnän puuttuessa käytännössä loppunut. Viilutyvikoivu on arvokkain teollisesti hyödynnettävä puutaveralaji, jonka kuutiometrihinnat voivat olla satoja euroja. Kuutiometristä laadukasta tyvikoivua voidaan puolestaan leikata perheauton hintainen nippu viiluja. Koivuviilujen kysyntä on verraten vakaata ja alalle on syntynyt jopa uutta yritystoimintaa.

Korkealaatuisten huonekalukomponenttien ja visakoivun kysyntä ylittää lähes aina tarjonnan. Kuvat: Metla/Henrik Heräjärvi.

tuvuudella erikoiskäyttökohteisiin. Esimerkiksi nestepakkauuskartongeissa kotimainen koivukuitu on parempi kuin eukalyptus tai akaasia. Samoin hieno- ja pehmapaperien sekä kartonkien lujuus luodaan nimenomaan koivun kuiduilla.

Arvio on, että koivuun perustuva puutuoteollisuus kestää maailmantalouden heilahtelut suhteellisen hyvin. Laadukkaan koivutukin saatavuus voi vaarantua tulevaisuudessa taimikonhoitotöiden viivästymisen ja ylisuuriksi kasvaneiden hirvikantojen seurauksena. Bioenergian lisääntyvä tuotanto tuo pieniläpimittaiselle koivupuulle kaivattua lisäkysyntää selluteollisuuden kysynnän mahdollisesti supistuessa. Esimerkiksi koivuisen grillihiilen valmistuksen yhteydessä syntyvistä nestemäisistä sivutuotteista, tisleistä, voidaan löytää uudentyyppisiä ja erittäin arvokkaita tuotteita vaikkapa korroosion torjuntaan. Kansallispuumme käyttöä vasta opetellaan.

Lisätietoja:

Henrik Heräjärvi, vanhempi tutkija
Metsäntutkimuslaitos - Metla
Yliopistokatu 6, PL 68, 80101 Joensuu
henrik.herajarvi@metla.fi
Puh. 010 211 3037